

Magyar Mérnöki Kamara Geotechnikai Tagozat

A Magyar Mérnöki Kamara Geotechnikai Tagozatának szakmai állásfoglalása

az e-UT 06.02.11:2022 útügyi műszaki előírás lineáris

zsugorodás-vizsgálatra vonatkozó rendelkezésének értelmezéséről

Az e-UT 06.02.11:2022 Közutak létesítésének általános geotechnikai szabályai című útügyi műszaki előírás 4.2.4.3. pontjában az alábbi rendelkezés szerepel:

„Azoknál a talajrétegeknél, melyek térfogatváltozása az útépítésre hatással van, ott a lineáris zsugorodás-vizsgálat elvégzése $I_p > 20\%$ esetén kötelező.”

A Magyar Mérnöki Kamara Geotechnikai Tagozata az előírást megvizsgálta és ezzel kapcsolatos értelmezését az alábbiakban ismerteti:

A geotechnikai tervező feladata, hogy egy adott létesítmény tervezéséhez szükséges valamennyi megismert talajréteg vonatkozásában megadja a tervezési talajparamétereket, illetve megalkossa az adott helyszínre jellemző geotechnikai modellt a tervezéssel befolyásolt mélységig.

Ehhez – többek között – szükség van az egyes fúrásokból származó talajmintákon kellő számú laboratóriumi vizsgálat elvégzésére, majd ezek alapján az adott talajféleség jellemzésére. Ez nem jelenti azonban azt, hogy egy azonos földtani eredetű, az elvégzett vizsgálatok alapján beazonosítható módon egymással összefüggő, azonos vagy hasonló mérnökgeológiai és geotechnikai tulajdonságokkal rendelkező talaj előfordulása esetén egy-egy talajazonosító vizsgálat típust (szemeloszlás, Atterberg határok, lineáris zsugorodás stb.) minden fúrás, minden talajmintájából el kell végezni. Ennek megfelelően az adott esetben a lineáris zsugorodás-vizsgálatok szükséges darabszámát sem önmagában a fúrások, a kivett talajminták vagy az elvégzett plaszticitási vizsgálatok darabszáma határozza meg.

A hivatkozott műszaki előírás – a szöveg egyértelmű megfogalmazása – szerint térfogatváltozó talajok esetében az adott **talajréteg**, nem pedig az egyedi talajminták egyesével történő vizsgálatát kell elvégezni. Az előírás azt követeli meg tehát, hogy az útépítésre térfogatváltozás szempontjából hatással lévő, $I_p > 20\%$ plaszticitási indexű talajrétegek lineáris zsugorodási tulajdonságát laboratóriumi vizsgálatokkal állapítsa meg, majd az adott réteget ezen eredményei alapján a tervező jellemezze, minősítse.

A hivatkozott előírás **nem úgy értelmezendő tehát, hogy $I_p > 20\%$ plaszticitási indexű talajok esetén minden egyes talajmintán kötelező a lineáris zsugorodás-vizsgálatot végezni.**

Magyar Mérnöki Kamara Geotechnikai Tagozat

A vizsgálatok számát és eloszlását úgy kell meghatározni, hogy azok:

- valamennyi, az útépítésre térfogatváltozás szempontjából hatással lévő talajréteget lefedjék;
- a réteg térbeli kiterjedését és változékonyságát megfelelően reprezentálják;
- alkalmasak legyenek a réteg térfogatváltozási hajlamának megbízható minősítésére;
- a tervezéshez szükséges biztonsággal alapozzák meg a geotechnikai következtetéseket és intézkedéseket.

Összefoglalva fentieket az MMK Geotechnikai Tagozatának állásfoglalása szerint amennyiben egy talajréteg térbeli helyzete és tulajdonságai pontosan lehatároltak, és annak lineáris zsugorodási jellemzőit kellő számú, reprezentatív térbeli eloszlású vizsgálattal egyértelműen meghatározzák, **nem szükséges valamennyi, ugyanazon réteghez tartozó $I_p > 20\%$ plasticitási indexű talajminta lineáris zsugorodás-vizsgálata.** Az e-UT 06.02.11:2022 Közutak létesítésének általános geotechnikai szabályai című ütiügyi műszaki előírás 4.2.4.3. pontja tehát nem írja elő valamennyi talajminta vizsgálatát, egyazon talajréteg kellő alaposságú vizsgálatát, minősítését várja el.

Budapest, 2026. augusztus

MMK Geotechnikai Tagozat Elnöksége